

แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

The Guidelines of Environmental Development to Enhance Research Qualitative Classroom Action Research of Teachers

สุขแก้ว คำสอน^{1*}

Sukkaew Comesorn^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู 2) เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู การวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 276 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 496 คน เครื่องมือการวิจัย คือแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นคือ 0.97 และ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายคือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีการผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 5 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการให้รางวัลอย่างเหมาะสมอยู่ระดับปานกลาง 2) ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีปัญหายุ่งยากในระดับมาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด และปัญหาเป้าหมายที่ชัดเจน 3) แนวการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ โรงเรียนควรกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้ชัดเจน สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนงาน โครงการ กิจกรรมแสดงเป้าหมายมุ่งเน้นการวิจัยในชั้นเรียน ครูปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนในประเด็นที่หลากหลาย มีการอบรมให้ความรู้ ให้ครูลงมือปฏิบัติจริง ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของ

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

* Corresponding author; email: sukkaew006@hotmail.ac.th

การเรียนการสอน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูให้มากขึ้น มีการสนับสนุนด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมปรับปรุงภาระงานครูให้เหมาะสม

คำสำคัญ: สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมการวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมการวิจัยในชั้นเรียน แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการวิจัยในชั้นเรียน คุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the conditions of environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers, 2) to study the problems on the environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers, 3) to study the guidelines of environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers. The study comprised of 2 stages: Stage 1 was to study the conditions and problems on the environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers. The samples were 552 people who were administrators and teachers from 276 extended schools under the Office of Basic Education Commission in the lower northern Thailand. The data were collected by using two questionnaires with 0.97 and 0.98 reliabilities and analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. Stage 2 was to study the of guidelines environmental development to enhance research qualitative classroom action research from 5 target extended schools which have been doing continuously action research and being well accepted from 10 directors and deputy directors under the Office of Basic Education Commission. The data were collected by using structured interview and analyzed by using content analysis. The findings found that the conditions of environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers overall was at a high level except for the item on appropriate rewarding which was at a moderate level. 2) The problems on the environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers overall were at a moderate level, yet the 3 components with a high level were as follows: the item of the focus on doing research, the item of clear outstanding research culture and the item on clear goal. 3) The guidelines of environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers were that the schools should designate the clear success indicators on action research both quantitatively and qualitatively according to the progress of teaching profession. There should be meeting to inform the details of plan, project, the focus on doing action research activity, a variety of action research teachers, training, actual hands-on practice,

utilizing the action research to be part of the instruction and learning, promoting the more cooperation among teachers, supporting the budget and facilitating as well as readjusting the teacher tasks appropriately.

Keywords: Conditions of environmental development of action research, Problems on environmental development of action research, Guidelines of environmental development of action research, Quality of action research

บทนำ

ตามประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 30 มีการกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนั้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ต่อมาในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยรวมถึงประเทศอื่นๆ ทั่วโลกได้ก้าวเข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีการกำหนดกรอบแนวทางปฏิรูปการศึกษาและผู้เรียนไว้อย่างเป็นระบบ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นั้นแสดงว่าวิชาชีพครูจะเป็นวิชาชีพชั้นสูง แต่ผู้ประกอบการวิชาชีพครูยังคงมีปัญหาในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีการผลิตผลงานการวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพออกมาจำนวนน้อย สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนยังไม่เอื้ออำนวยหรือจากปัญหาอื่นๆ มีการศึกษาวิจัยในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2554 พบว่าปัญหาการปฏิบัติวิจัยในชั้นเรียนของครูอยู่ในระดับมาก (สุชาติ บัวแสง, 2550; ณรงค์ คุ่มภัยเพื่อน, 2550; ชีรพงษ์ สารแสน, 2554; สิริลักษณ์ พรสวรรค์, 2556)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวได้มีผู้ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น และพบว่าในการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของการวิจัยของครูนั้น มีจำนวน 12 องค์ประกอบ ได้แก่ เป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย วัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด บรรยากาศเชิงบวกของกลุ่ม การบริหารแบบมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจขององค์การ การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรและบุคลากรด้านการวิจัย อายุ ขนาด และความหลากหลายของกลุ่มวิจัย การให้รางวัลอย่างเหมาะสมการสรรหาและการส่งเสริมสมาชิก และภาวะผู้นำทางการวิจัย (Bland & Ruffin, 1992) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพและปัญหา พร้อมหาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน อันอาจส่งผลให้มีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ ในการศึกษาสภาพและปัญหาพร้อมแนวทางการพัฒนาในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเพราะจะได้ทราบสภาพ

ปัญหาและแนวทางการพัฒนา เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเชิงนโยบายกระตุ้นครูให้ผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดโดยตรงกับผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ขอบเขตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 894 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 276 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

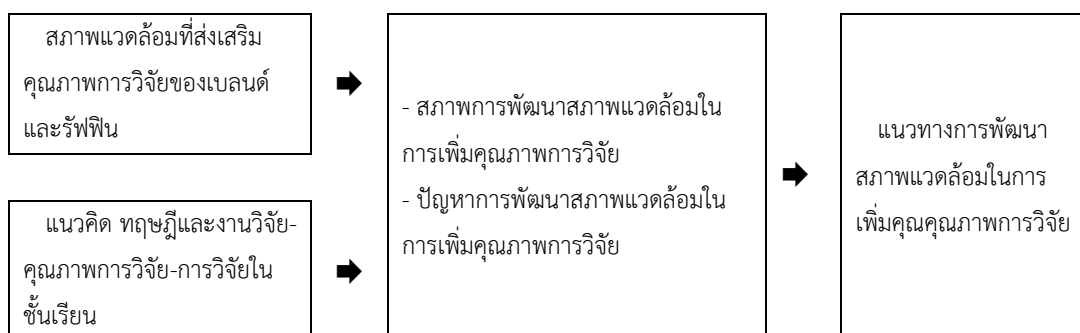
1. สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู
2. ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีการผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 5 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ประชากรได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 จังหวัด คือ ตาก พิจิตร โลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และอุทัยธานี จำนวน 894 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 จังหวัด คือ ตาก พิจิตร โลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และอุทัยธานี รวมจำนวน 276 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลโดยใช้สูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เมื่อสุ่มได้โรงเรียนใดจะใช้จำนวนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 คน คือผู้บริหารและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ รวมจำนวน 552 คน คือผู้บริหาร จำนวน 276 คน และครูผู้สอน จำนวน 276 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน และฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ประเภท 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด แบ่งออก 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง ตอนที่ 2 สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ฉบับที่ 2 ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประเภท 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด แบ่งออก 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง ตอนที่ 2 ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนและลักษณะของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพการวิจัย ตามแนวคิดของ เบลนด์และรัฟฟิน (Bland & Ruffin, 1992) เกี่ยวกับลักษณะของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพการวิจัย จำนวน 12 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายที่ชัดเจน การมุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย วัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด บรรยากาศเชิงบวกของกลุ่ม การกระจายอำนาจขององค์การ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรและบุคลากรด้านการวิจัย อายุ ขนาดและความหลากหลายของกลุ่มวิจัย การให้รางวัลอย่างเหมาะสม การสรรหาและส่งเสริมสมาชิก และ

ภาวะผู้นำทางการวิจัย แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือฉบับที่ 1 คือ แบบสอบถามสภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน

2. ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูแล้วกำหนดรายละเอียดที่เป็นประเด็นปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนมาดำเนินการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับที่ 2 คือ แบบสอบถามปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัย

3. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถามฉบับที่ 1 อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 แบบสอบถามฉบับที่ 2 อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

4. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 โรงเรียน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร และครู รวมจำนวน 60 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบสอบถามฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.97 และฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.98

5. นำเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือประสานขอเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 ทางไปรษณีย์ให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งสอดซองติดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืนให้กับผู้วิจัย

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืน โดยเก็บแบบสอบถามคืนได้ทั้งหมด 496 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.86 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 552 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 248 คน ครู จำนวน 248 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 60.49 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 65.93 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในตำแหน่งมากกว่า 20 ปี จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 64.11

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. สภาพและปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

กำหนดเกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติ/มีปัญหายอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติ/มีปัญหายอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติ/มีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติ/มีปัญหายอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติ/มีปัญหายอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

นำประเด็นที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 จากการศึกษาปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู ที่มีระดับค่าเฉลี่ยของปัญหาดังแต่ 3.50 ขึ้นไป (ระดับมาก) ไปใช้ในการสัมภาษณ์วิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูต่อไป

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาคือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีการผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 5 โรงเรียน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง คือผู้บริหารและรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structures interview) เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเป็นปรนัยและความเที่ยงตรงของข้อคำถาม พร้อมปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งจดหมายขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 โรงเรียน คือผู้บริหารและรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 10 คน เพื่อนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 30 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยถอดเทปจากการบันทึกการสัมภาษณ์ประกอบกับสรุปจากผลการบันทึกการสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์อย่างละเอียด

2. วิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยการเขียนสรุปเชิงพรรณนาความ จัดหมวดหมู่แล้วเสนอผลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

1. สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เป้าหมายที่เด่นชัด	3.91	0.63	มาก
2. มุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย	3.65	0.73	มาก
3. วัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด	3.62	0.67	มาก
4. บรรยากาศเชิงบวกของกลุ่ม	3.64	0.74	มาก
5. การกระจายอำนาจขององค์กร	3.90	0.66	มาก
6. การบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.68	0.75	มาก
7. การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ	3.52	0.80	มาก
8. ทรัพยากรและบุคคลด้านการวิจัย	3.62	0.80	มาก
9. อายุ ขนาดและความหลากหลายของกลุ่มวิจัย	3.57	0.73	มาก
10. การให้รางวัลอย่างเหมาะสม	3.32	0.93	ปานกลาง
11. การสรรหาและส่งเสริมสมาชิก	3.54	0.78	มาก
12. ภาวะผู้นำทางการวิจัย	3.68	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	3.65	0.65	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า มีสภาพการปฏิบัติในระดับมากจำนวน 11 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่มีสภาพการปฏิบัติสูง 3 อันดับแรกคือ เป้าหมายที่ชัดเจน ($\bar{x}=3.91$) การกระจายอำนาจขององค์กร ($\bar{x}=3.90$) และการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับ ภาวะผู้นำทางการวิจัย ($\bar{x}=3.68$) และมีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลางจำนวน 1 องค์ประกอบ คือ การให้รางวัลอย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.32$)

2. ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ปัญหาเป้าหมายที่เด่นชัด	3.53	1.01	มาก
2. ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย	3.56	1.03	มาก
3. ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด	3.55	0.91	มาก
4. ปัญหาบรรยากาศเชิงบวกของกลุ่ม	2.76	0.94	ปานกลาง
5. ปัญหาการกระจายอำนาจขององค์กร	2.75	0.84	ปานกลาง
6. ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม	2.45	1.02	น้อย
7. ปัญหาการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ	2.71	0.94	ปานกลาง
8. ปัญหาทรัพยากรและบุคคลด้านการวิจัย	3.01	1.03	ปานกลาง
9. ปัญหาอายุ ขนาดและความหลากหลายของกลุ่มวิจัย	2.61	0.93	ปานกลาง
10. ปัญหาการให้รางวัลอย่างเหมาะสม	2.91	0.91	ปานกลาง
11. ปัญหา การสรรหาและส่งเสริมสมาชิก	2.81	1.01	ปานกลาง
12. ปัญหาภาวะผู้นำทางการวิจัย	2.72	1.02	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.95	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.95$) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีปัญหาในระดับมาก จำนวน 3 องค์ประกอบ ระดับปัญหา 3 ลำดับแรกคือ ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย ($\bar{x} = 3.56$) ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด ($\bar{x} = 3.55$) และปัญหาเป้าหมายที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.53$) ส่วนองค์ประกอบที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 2.45$)

3. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ปัญหาด้านเป้าหมายที่ชัดเจน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- (1) โรงเรียนควรจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมเป้าหมายด้านการวิจัยในชั้นเรียนไว้อย่างชัดเจน
- (2) โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนงาน โครงการ และเป้าหมายด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้บุคลากรทุกคนทราบและร่วมดำเนินการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้
- (3) โรงเรียนควรระบุหรือบ่งบอกถึงสภาพความสำเร็จด้านการวิจัยในชั้นเรียนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไว้เป็นรูปธรรมและให้ทุกคนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
- (4) โรงเรียนควรจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องตอบสนองความต้องการของครู

(5) โรงเรียนควรจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ช่วยส่งเสริมและสร้างความมั่นคงและความเจริญให้กับโรงเรียนและบุคลากรทุกฝ่าย

(6) โรงเรียนควรจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่สนับสนุนหรือเสริมสร้างความก้าวหน้าให้กับครู

ปัญหาด้านมุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(1) โรงเรียนควรจัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานวิจัยในโรงเรียนโดยแต่งตั้งในรูปของคณะกรรมการเพื่อกำกับ ติดตาม การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

(2) ครูในโรงเรียนควรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียน อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ

(3) ผู้บริหารควรจัดทำข้อตกลงกับครูเพื่อผูกพันเป็นสัญญาที่จะปฏิบัติงานวิจัยให้สำเร็จโดยกำหนดในเงื่อนไขการประเมินความชอบตามรอบการประเมิน

(4) โรงเรียนควรจัดให้มีการฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและมีการกำกับติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเสมอ

(5) ครูในโรงเรียนต้องปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

(6) ครูต้องใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นกิจนิสัย

ปัญหาด้านวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(1) โรงเรียนควรจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

(2) โรงเรียนควรกำหนดการวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระงานประจำที่ครูทุกคนควรตระหนักและปฏิบัติอย่างยั่งยืน

(3) ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยจนเป็นลักษณะนิสัย

(4) ครูควรพัฒนานวัตกรรมที่นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน

(5) คณะครูภายในโรงเรียนควรมีปฏิสัมพันธ์ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน

(6) ครูในโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระหว่างกันหรือกับเครือข่ายทั้งภายในและภาคนอกเป็นปกตินิสัย

สรุปและอภิปรายผล

1. สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า มีสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายที่ชัดเจน การกระจายอำนาจขององค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำทางการวิจัย มุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย บรรยากาศเชิงบวกของกลุ่มวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด ทรัพยากรและบุคลากรด้านการวิจัย อายุ ขนาดและความหลากหลายของกลุ่มวิจัย การสรรหาและการส่งเสริมสมาชิก และการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันสถาบันทางการศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) อีกทั้งเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่กำหนดให้ครูต้องมีความรู้ด้านการวิจัยและนำความรู้สู่การปฏิบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของครู นอกจากนี้ข้าราชการครูในปัจจุบันได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ตลอดถึงการได้รับการพัฒนาสนับสนุนจากโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดในด้านการวิจัยในชั้นเรียนเป็นระยะ โดยถือเป็นภาระงานที่ครูต้องทำงานวิจัยให้เป็นวัฒนธรรมวิจัยตามนโยบาย และนอกจากนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่มีเป้าหมายด้านการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดเป้าหมายด้านการวิจัยของโรงเรียนเป็นทิศทางสร้างความมั่นคงและความเจริญให้กับโรงเรียน โรงเรียนจัดให้มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนงาน โครงการและเป้าหมายด้านการวิจัย โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เกิดการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องโรงเรียนกำหนดการวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระงานประจำที่ครูทุกคนมีความตระหนัก และลงมือปฏิบัติอย่างยั่งยืน มีการร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนผู้บริหารโรงเรียนกระจายอำนาจความรับผิดชอบให้หัวหน้ากลุ่มงานหรือกลุ่มสาระต่างๆ ในโรงเรียนครูและบุคลากรทุกฝ่ายได้ร่วมตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนการวิจัยในชั้นเรียนผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นำการวิจัยในชั้นเรียนพบปะกลุ่มครูเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอยู่เสมอ โรงเรียนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำกรวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนจัดให้มีการติดตามการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มครูที่มีอยู่ในโรงเรียน มีการแต่งตั้งครูผู้นำการวิจัยในชั้นเรียนจากผู้ที่ม่ประสบการณ์ในการทำวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนจัดระบบงานของโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสามารถกระตุ้นครูให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้และปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน มีการนิเทศ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือครูในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน กระทั่งครูประสบความสำเร็จในการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารและครูผู้นำการวิจัยเข้าใจปัญหา และร่วมมือกันแก้ปัญหการวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมของโรงเรียนได้ ซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ ทองเอย (2549) พบว่า การประเมินโครงการการวิจัยในชั้นเรียน มีสิ่งที่โรงเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรก จันทรเพ็ญ (2549: 74-77) พบว่า ครูทำวิจัยในเรื่องที่สนใจและมีความถนัด มีการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียน

ล่วงหน้าช่วงปิดภาคเรียน ใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัย และงานวิจัยของ นันทิยา ชัยชนะเลิศ (2552: 162-165) พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 4 ได้องค์ประกอบทั้งหมด 11 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้ความสามารถและทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูล ด้านเจตคติเชิงนิมิตต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านเจตคติเชิงนิเสธต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความต้องการก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการได้รับการยอมรับ และด้านการจัดการเรียนการสอนในส่วนที่พบว่า มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ การให้รางวัลอย่างเหมาะสมที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานประจำที่ครูควรดำเนินงานให้เป็นกิจวัตร และถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

2. ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายองค์ประกอบ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 องค์ประกอบคือ ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด และปัญหาเป้าหมายที่ชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในองค์ประกอบทั้งสามข้างต้นเป็นสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่ต้องดำเนินงานทั้งโรงเรียน โดยมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง ดังนั้นหากมีการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ชัดเจนในรายละเอียดแล้ว แม้จะมีการดำเนินงานที่มากแต่ก็จะทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้แก่ แผนงาน โครงการ กิจกรรมของโรงเรียนกำหนดเป้าหมายแบบไม่มุ่งเน้นการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนงาน โครงการ กิจกรรมโดยไม่แสดงเป้าหมายด้านการวิจัยให้ชัดเจน เป้าหมายด้านการวิจัยของโรงเรียนขาดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ครูมีอุปสรรคที่จะเข้าใช้ประโยชน์แหล่งสืบค้นข้อมูลหรือห้องสมุดที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้บริการสำหรับบุคลากร ภาระงานประจำของครูมีเป็นจำนวนมากจนครูไม่มีเวลาในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ครูแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย คณะครูภายในโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันค่อนข้างน้อย เป้าหมายด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของครู โรงเรียนมีการวิจัยในชั้นเรียนที่มุ่งสร้างจำนวนรายงานวิจัยแต่มีส่วนน้อยที่นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียนจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนภาคทฤษฎีแต่ขาดการเน้นให้ครูลงมือปฏิบัติจริง ครูในโรงเรียนปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนในประเด็นไม่หลากหลาย ข้ำซ้อนหรือคล้ายกันทุกปี ครูขาดการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสนี บุญญาพิทักษ์ (2545: 199) พบว่า ครูประจำการมักประสบปัญหาการเริ่มต้นงานวิจัยในชั้นเรียนทางด้านความรู้ เจตคติ ทักษะและแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของผู้เริ่มต้นประกอบอาชีพครูไม่ตอบสนองต่อความต้องการในวิชาชีพครู และยิ่งสอดคล้องกับดิเรก จันทรเพ็ญ (2549: 74-77) ที่พบว่า ครูไม่ประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจากขาดที่ปรึกษา ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดแคลนแหล่งข้อมูล ไม่มีความรู้ในการเลือกเรื่องที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน เรื่องที่ทำวิจัยไม่สอดคล้องกับปัญหาของนักเรียน ขาดเอกสารตัวอย่างและ

งานวิจัยในชั้นเรียน ไม่มีโครงการรองรับในการนำผลการวิจัยไปใช้ ขาดงบประมาณ มีภาระงานมาก ไม่มีความรู้เรื่องสถิติ ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และทำวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศ กำกับติดตามงานวิจัยในชั้นเรียนไม่ต่อเนื่องจริงจัง ขาดการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส นาวัลย์ (2550: 64-67) พบว่า สภาพปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้แก่ ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ครูให้ความสนใจปัญหาของนักเรียนไม่มากนัก ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมการวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ผู้บริหารไม่เห็นคุณค่าการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง และครูยังไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ร่องวานิช (2551: 8) ที่กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจากแนวคิดเดิม การที่ครูกลุ่มหนึ่งทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อมุ่งเน้นการทำผลงานวิชาการหรือทำภายใต้สภาวะที่ถูกบังคับให้ทำ ทำให้งานวิจัยแยกส่วนจากการสอนปกติเมื่อทำการวิจัยเสร็จก็มิได้มีการดำเนินการต่อหรือนำมาใช้กับการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ (2553: 476) ที่กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนเป็นลักษณะการวิจัยที่ครูใช้และมีความเหมาะสมนั้น ควรสอดคล้องกับภาระงานครูไม่ควรเป็นงานที่แยกจากการเรียนรู้ที่ครูต้องปฏิบัติเป็นปกติวิสัยและจากผลการวิจัยครั้งนี้ในส่วนที่พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 องค์ประกอบ คือ ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการจัดหาเครือข่ายทางการศึกษาประเภทต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวมพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับปานกลางคือ การให้รางวัลอย่างเหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อให้ครูผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น นั้นควรมีสิ่งจูงใจให้สิ่งตอบแทนครูผู้ปฏิบัติการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติ การให้เงินรางวัลหรือสิ่งตอบแทนอย่างอื่น การให้สิทธิพิเศษในการได้รับความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครู เช่น การอบรมสัมมนา ครูดีเด่นหรือหน้าที่ตำแหน่งที่สูงขึ้น เป็นต้น

2. ปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวม พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่ามี 3 องค์ประกอบ ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาเป้าหมายที่เด่นชัด ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัยและปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูควรจะตระหนักถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดัง 3 องค์ประกอบนี้ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลงานการวิจัยในชั้นเรียนจะเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านการให้รางวัลของสภาพแวดล้อมในการเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฐภูมิ ทองเอ๋ย. (2549). การประเมินโครงการการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านเบิกไพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
- ณรงค์ คมัยโพธิ์น. (2550). การพัฒนาครูด้านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนดุนสาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ดิเรก จันทร์เพ็ญ. (2549). การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- ธีรพงษ์ สารแสน. (2554). ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยการส่งเสริมการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- นันทยา ชัยชนะเลิศ. (2552). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาส นาวัลย์. (2550). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านโคกม่วงชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- สิริลักษณ์ พรสุวรรณ. (2556). สภาพปัญหาในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- สุธาสินี บุญญาพิทักษ์. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรครุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุรชาติ บัวแสง. (2550). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยไคร้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2553). *การพัฒนาตนและพัฒนางานสู่การเลื่อนวิทยฐานะครู*. กรุงเทพฯ: เอ็น ที เอส พรินต์ติ้ง.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2551). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bland, C. J., & Ruffin, M. T. (1992). Characteristics of a productive research environment: Literature review. *Acad Med*, 67(6), 385-97.